

בענין הפלה טפולית

השאלה:

האם מחזר למדום להפלה אצל אשה, שהריזנה מהווה לה סכנה?

חשובה:

"פשוט דבסכנה יכלין לחתוך העובר". ראייתו ממשנה אהלוח (פרק ג'), בדין האשה שמקשה לילד, שם קובעת המשנה, שמחתכים את הולד במעיה ומרציאים אותו איברים איברים. "והרופאים נאמנים על זה לתור שסכנה היא עבודה, אם לא יוציא העובר ממנה" (ראייתו משו"ת חתם סופר חלק יורה דעה, סימן קע"ה). "ואף שישראל גם כן אסור להרוג עוברין (ראה תוספות סנהדרין, נ"ט), "מכל מקום משום מצוה שרי".

וזנה במקרה, שהאשה מעוברת והרופאים קובעים שהעבוד מסוכן עבודה, הרי שהסכנה כבר לפנינו ואין הולכים בפקוח נפש אחר הרוב ולכן אין אומרים "מן השמים ירחמו". בנוד למצב של "שלוש נשים משמשות במוך", ששם אין הסכנה לפנינו, ורק עתידה אולי להתרחש ולכן הולכים אחר הרוב "ומן השמים ירחמו".

"ובבזון וידן, בודאי אם הרופאים אומרים וטכנה היא לאשה אם חלד, בודאי מחזר ליקח העובר ע"י אפערציע (נתוח), דזה חשוב כהגיע הסכנה לפנינו". וזנה אם מחזר לעשות נתוח זה ע"י רפא גוי - כתב בשו"ת מהרי"ט ח"א סימן צ"ט, שאסור להתעסק עמהם שיפילם, לפי שהם מזהרים על הנפלים ומהרגים עליהם, ולכן יהודי שיאמר לרפא גוי למדום הפלה, יעבור על "לפני עווד לא חתן מבשול".

אמנם התוספות במסכת סנהדרין, נ"ט כתבו, שאם הנכרי עושה כזו להציל אפשר ושרי.

מסקנה:

"בודאי אם הישראל הוא מזמחה כהגוי, בודאי יש לעשותן על יד ישראל".

(שו"ת מחזה אברהם חלק ב', חלק יורה דעה, סימן י"ט)

מקורו גוספיים:

שו"ת ביח יצחק, ויד"ד ח"ב, סי' קט"ב; שו"ת מלמד להעיל, ויד"ד סי' ט"ט; שו"ת משפטי עזריאל, ח"ג תה"מ סי' מ"ו-מ"ז; שבט מיהודה, שעד ראשון, פי"א, ובתוספת עמ' מ"ט; שו"ת שאילת משה, ויד"ד סי' ל"ו; שו"ת יביע אומר, ח"ד תאוה"ע סי' א'; שו"ת שרידי אש, ח"ג סי' קכ"ז; אבציקלופדיה הלמודית ע' אין דחין נפש מפני נפש; הרפואה והיהדות, פרק 14 ובהערות; שו"ת ציץ אליעזר, ח"ז סי' מ"ה פ"א; שם, ח"ט סי' נ"א שעד ג'; קול תורה, כרך י"ג, חשון תשי"ט; נועם, כרך ז' עמ' ל"ו; שם, כרך ט' עמ' קצ"ג; הרפואה, י"ח תשרי תשכ"ז; שם, א' חשון תשי"ט; שם, ו' שבט תשי"ט; ועוד.